

HEMÖFİLİK ARTROPATİLERİN KLİNİK, LABORATUAR VE RADYOLOJİK ÖZELLİKLERİ

Dr. Kâmuran YÜCEL *

Dr. Dr. Gündüz GEDİKOĞLU **

Ö Z E T

42 Hemofili

görülmüştür. Bu bulgular daha çok 10-12 yaşları arasında ortaya çıkmaktadır. En sık yakalanan eklem diz eklemi olup artrit bulguları Faktor VIII in %0-2 arasında olduğu şiddetli vakalarda, tekrarlayan eklem içi kanamaları sonucu meydana gelmekte ve radyolojik olarak da en çok görülen bulgular sinovya hemosiderin yığılmasıdır.

MATERYEL VE METOD :

Bu çalışma 1972-1979 yılları arasında Çocuk Hastalıkları Kürsüsü Hematoloji Seksiyonu içinde yapılmış tuvar ve radyolojik

BULGULAR :

Heredito famiyal bir hastalık olan Hemofili bir pıhtılaşma defekti söz konusudur. Hemofilik artropatiler ise hemofilinin şiddetli seyrettiği vakalarda görülür.

TABLO : 1 — 42 Hemofili A olgusunda geliş bulguları

Geliş Bulguları	Hasta Sayısı	Oran
Hemartroz	13	% 31
Ekimoz	29	% 69
Kanama	23	% 55
Epistaksis	3	% 7,50
Sünnet sonrası	2	% 5
P. L. sonrası k.	1	% 2,50
Hematom	1	% 2,50
Dizde şişme	3	% 7,50

Bazı hastalarda bulguların bulguları arasında ekimoz ve kanamalara en fazla rastlanmaktadır.

* İst. Tıp Fak. Fiziktedavi ve Rehabilitasyon Kürsüsü

** İst Tıp Fak. Çocuk Hast. Pediatrik Onkoloji ve Nematoloji Kürsüsü

TABLO : 2 — Eklem bulgularının meydana çıktığı yaşlar

Semptomlar Yaş	Artralji	Hemartroz	Artrit	Hematom	Toplam
0 — 10	6	3	—	1	10
11 — 10	—	5	4	2	11
21 — 30	—	—	2	2	4
Toplam	6	8	6	5	25

Tabloda görüldüğü gibi eklem yerleşmeleri erken yaşta başlamakta, artritleri 10-30 yaşları arasında meydana gelmekte, kas i kanamalar ise her yaşta ortaya çıkabilmektedir.

TABLO : 3 — En sık yakalanan eklemler

Yakalanan Eklemler	Omuz	Dirsek	Kalça	Diz	Ayak Bileği
Hasta Sayısı	—	2	1	6	2
Oran	—	%18	%9	%55	%18

Hemofilik hastalarda hemartroz ve artrit bul eklemlerinde rastlanmaktadır.

TABLO : 4 — Hemartroz ve Artrit bulguları olan hemofillik hastaların Faktör VIII %'si

F. VIII %'si	Şiddetli	Modere	Hafif	Sub-Hemofill
	0—2	2—5	5—25	25—50
Hasta sayısı	9	2	—	—

Hemartroz ve artrit bulunduğu ağır vakalarda meydana gelmektedir.

TABLO : 5 — Hemofilik Artropatilerde Radyolojik bulgular (10 hastanın diz grafileri)

Yumuşak dokuda dansite artması	10
Sinovyada hemosiderin yığılması	10
Epifiz genişlemesi	3
Korteks kalınlaşması	2
Eklem aralığında daralma	4
Osteoskleroz	3
Osteoporoz	4
Osteofitoz	1
Kemikte kistik oluşumlar	2
Radyolojik Eklem lezyonları	Hasta Sayısı

Hastaların niye, sinovyada hemosiderin yığılması ve yumuşak dokuda dansite artması görülmektedir.

TARTIŞMA :

Konjenital pıhtılaşma bozukluğu defektine bağlı, klasik hemofili olan, hemofili A de hastalık geni

seks kromozomuna bağlı olarak resesif Őekilde geğer. Bu durumda kadınlar taşıyıcıdır ve hastalık

Bir kız çocuğunda hemofilinin ortaya çıkabilmesi ancak baba-annenin de taşıyıcı olduğu durumlarda olanaklıdır.

Yaralanmalar, kck cerrahi giriŐimler, sünnet ve diŐ çekiminden sonra aŐırı kanama bütün hemofili vakalarının ortak belirtisi olara

% 55 oranında a yaralanma sonucu kanamaya rastlanmıŐtır (Tablo I)

(Tablo : II, III, IV) de görüldüğü gibi araŐtırmamızda eklem yerleşmeleri erken yaŐlarda en fazla % 55 oranında diz ekleminde ve faktör VIII in % 0-2 olduğu durumlarda ortaya çıkmaktadır.

Diđer araŐtırmacılar da ağır hemofili vakalarında spontan kanamaların hayatın ilk

ve kas içi kanamalarının baŐladıđını, daha ileri yaŐlarda bunlara bağlı artrit ve sakatlıkların kural olduğunu belirtmektedirler.

Hastaların radyolojik bulguları (Tablo : V) de görüldüğü gibi tekrarlayan hemartroza bağlı artrit bulguları hastalığın ağırlığı ve süresi ile uyumlu olarak geliŐmektedir. Bütün araŐtırmacılar da vakalarında eklem içinde hemosiderin birikimi, eklem aralığı daralması, osteoskleroz, osteofitler ile kemik kistlerini saptamıŐlardır.

S U M M A R Y

Haemarthrosis and arthritis was found in 26% of the patients with Haemophilia. These findings were encountered more often between the ages 10-20. Knees were the most common sites of arthropathy, and the arthritic lesions occurred following the recurrent intra-articular bleeding. The common radiologic finding was hemosiderin deposit in the synovial tissues.

L İ T E R A T  R

- 1 — BRITTON, C. J. C. : Disorders of the blood, J. A., Churchill, London, 1969.
- 2 — BOYLE, J. A. : Buchanan, W. W. : Clinical Rheumatology, Blackwell Scientific Pub. Oxford, 1971.
- 3 — COPEMAN, W. S. C. : Textbook of the Rheumatic Diseases, Fourth edition, Livingstone, Edinburgh London, 1970.
- 4 — DACIE, J. V.; LEWIS, S. M. : Practical haematology J. A., Churchill, London, 1968.
- 5 — DE GRUCHY, G. C. : Clinical haematology in medical practice, Blackwell Scientific
- 6 — DE SEZE, S. : Maladies des os et des Articulations, Editions Medicales Flammarion, Paris, 1963.

- 7 — KATZ, W. A. : Rheumatic Diseases, diagnosis and management, J. B. Lippincott Co., Philadelphia, Toronto, 1977.
- 8 — LEAVELL, B. S.; THROUP, O. A. Jr. : Fundamentals of clinical hematology. W. B., Saunders, Philadelphia, 1971.
- 9 — MC CARTY, D. J.; HOLLANDER, J. L. : Arthritis and Allied Conditions, ninth edition, Lea Rebigier, Philadelphia,
- 10 — TANGIM, Y. : Pıhtılaşma bozuklukları, Hemofili, İst. Tıp Fak. Klinik Ders Kitap. Cilt 2, Kan Hastalıkları, Sermet Matb. 1974.
- 11 — YOSMAOLU,
3, Hareket Sistemi Hağstallıkları, Sermet Matb, 1974.

L I T E R A T Ü R

- 1 — BRITTON, G. J. G. : Disorders of the blood, J. A. Churchill, London, 1969.
- 2 — BÖYLE, J. A. ; BACHMAN, W. W. : Clinical Rheumatology, Blackwell Scientific Publications, Oxford, 1971.
- 3 — COPEMAN, W. S. G. : Textbook of the Rheumatic Diseases, Fourth edition, Livingstone, Edinburgh, London, 1970.
- 4 — DAVIS, J. V.; LEWIS, S. M. : Practical hematology, J. A. Churchill, London, 1969.
- 5 — DE BRUCHY, O. G. : Clinical haematology in medical practice, Blackwell Scientific Publications, Oxford, 1970.
- 6 — DE SEZE, S. : Maladies des os et des Articulations, Editions Médicales Flammarion, Paris, 1963.